

Nöje

En musikal som förtjänar att spelas mer

Musikal 16 timmar sedan, uppdaterad 14 timmar sedan

En nationell musikalhändelse av stora mått. Så beskriver vår recensent Anders E Larsson uppsättningen av "Chess på svenska" på Kristianstads teater. Regissören och koreografen Ola Hörpling lyckas med att skapa ett stycke musikteater med ett inre lugn, som förstår att ta fasta på den dramatiska utvecklingen.

MUSIKAL

"Chess"

Av: Björn Ulvaeus och Benny Andersson (musik), Tim Rice (sångtexter) och Richard Nelson (libretto).

Bearbetning på svenska: Lars Rudolfsson.

Premiär på Kristianstads teater: 23 september.

Spelas till och med: 26 november.

Regi: Ola Hörling.

Orkestrering: Anders Eljas.

Kapellmästare: Nils-Petter Ankarblom.

I rollerna: Johan Wikström, Frida Modén Treichl, Patrik Martinsson, Hanna Le Fleur, Peter Järnstedt, David Rix.

Runt 1980-talets mitt premiärspelades tre av de mest tongivande moderna musikalerna i Londons West End. På hösten 1985 gick "Les Misérables" upp på repertoaren, i maj 1986 följde "Chess" och ytterligare ett halvår senare gled "Fantomen på operan" in i sin gondol. Vad som utmärker de här tre musikalerna är att de alla bygger på ett gediget litterärt eller samhällspolitiskt stoff. I "Chess" och "Les Misérables" speglas avgörande samhällsförändringar och människors grundläggande livsvillkor.

Av dessa musikaler är det "Chess" som presenterar den mest varierade musiken, i princip så pass varierad som man kan önska inom ramen för en och samma musikal. Benny Anderssons och Björn Ulvaeus fenomenala melodi- och poprockådra paras med Anders Eljas rika och blåsfyllda orkestrering. När "Chess på svenska" nu får urpremiär i Eljas nya arrangemang för bantad orkester på Kristianstads teater är det inget mindre än en nationell musikalhändelse av stora mått.

Underhållningspatrullen, med regissören och koreografen Ola Hörling och producenten Åsa Jensen i spetsen, har i "Chess" tagit på sig sin största musikalkostym hittills med närmare 60 personer i ensemblen och orkestern. Vad som Hörling framför allt lyckas med är att skapa ett stycke musikteater med ett inre lugn, som förstår att ta fasta på den dramatiska utvecklingen och inte lockas att luta sig för mycket mot raden av framträdande solister.

Det här är en föreställning att sjunka in i och engageras av på ett känslomässigt och intellektuellt plan.

Johan Wikström, Frida Modén Treichl, Patrik Martinsson, Peter Järnstedt, Hanna la Fleur och David Rix – nog för att regissör Hörling skulle ha kunnat hänga upp allt på sin

sextett av urstarka solister och kommit undan med det, men då hade hela den musikdramatiska idén fallit platt. Varje god musikteaterregissör vet att en föreställning aldrig är bättre än sina mindre goda ensembleinsatser.

Den här första uppsättningen av Eljas nedtrimmade version framstår som en fullt färdig föreställning, som i fredags spelades helt utan synbara premiärnerver.

Berättelsen om ett kalla krigets världsmästarmöte i schack mellan ryske Anatolij (Wikström) och amerikanske Freddie (Martinsson) vinklas i sin svenska version tydligare mot kärlekshistorien mellan öst och väst, mellan Anatolij och Florence (Modén Treichl), Freddie's missnöjda partner.

Scenens begränsade utrymme utnyttjas föredömligt, fondens videoprojektioner etablerar till exempel hotell- och utomhusmiljöer och visar schackbrädet i närbild under duellerna. Varje förflyttning och scenbyte görs smidigt utan att röra till det dramatiska fokuset och huvudrollerna matchas sömlöst av ensemblens skiftande rollkaraktärer.

En anmärkning är att sångljudet och texten emellanåt försvinner när musiken drar på, men det är ett problem som är lika vanligt på Malmöoperan och här inget som i grunden drar ned helhetsintrycket.

Vad som är lätt att glömma, är att det här alltså är en semiprofessionell uppsättning – och den tål att jämföras med både institutions- och privatteaterproduktioner. Att lyfta fram enskilda insatser är lätt eftersom det finns många.

Här väljer jag att dels peka på Peter Järnstedts mycket solida tal- och sånginsatser som Anatolij's KGB-skugga Molokov, dels på den särskilda laddning som uppstår när Frida Modén Treichl och Johan Wikström möts. Deras scener tillsammans är genomgående höjdpunkter i föreställningen. Båda är vassa aktörer och deras sångduetter naglar verkligen fast berättelsens kärna – det klingar lika bra som det berör på djupet.

Och vad gäller Wikström själv, så vet jag ingen av dagens svenska musikalartister som har en lika tät och bärig röst från mörkt till ljust, en röst som går igenom den tjockaste av ljudkulisser. Han slår fast sin roll som Musikalsveriges bäst bevarade hemlighet.

LÄS MER

Världspremiär för Chess i Skåne

Ska du gå och se musikalen CHESS?

"Chess" är en musikal som förtjänar att spelas mer. I Kristianstad finns det just nu en vacker teater med en uppsättning, som är flera nummer större än den lilla teaterbyggnad som rymmer den.

ANDERS E LARSSON